

Staidéar Gnó na Sraithe Sóisearaí

Treoirlínte maidir le Measúnú Rangbhunaithe 1 dar teideal
Gnó á chur i nGníomh le haghaidh na scoilbhliana 2020–
2021 (Scoláirí 2ú bliain)

An Clár Ábhar

An Réamhrá	4
Measúnú Rangbhunaithe 1 in 2020–2021: Eolas Ginearálta	5
An leibhéal gnóthachtála i Measúnuithe Rangbhunaithe a chinneadh	6
Neamhspleáchas na scoile chun an scoláire a ullmhú do na Measúnuithe Rangbhunaithe	7
An chaoi a dtacaíonn an scoil leis na Measúnuithe Rangbhunaithe a chur i gcrích	7
Tacaíocht réasúnta	8
Cleachtais mheasúnaithe chuimsithigh	8
Measúnú Rangbhunaithe 1 in 2020–2021: Gnó á chur i ngníomh	10
Ag ullmhú	14
Measúnú Rangbhunaithe 1 a chur i gcrích: Gnó á chur i ngníomh	16
An leibhéal gnóthachtála a chinneadh: Gnó á chur i ngníomh	19
Na Gnéithe Cáilíochta: Gnó á chur i ngníomh	20
Na céad céimeanna eile	22
Torthaí an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a Thairseadh agus a Thuairisciú	22
Aguisín A: Tacaíocht do bhreithiúnas an mhúinteora: Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair	24
Aguisín B: Cruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair: Tuarascáil an Éascaitheora	28

An Réamhrá

Is príomhscil i saol an ghnó é a bheith ag obair le daoine eile, ach aithnítear go bhfuil dúshlán ag baint leis sa timpeallacht seomra ranga faoi láthair mar gheall ar Covid-19. Tá múinteoirí ag fiosrú bealaí faoi láthair chun comhoibriú idir comhscoláirí a éascú ar bhealach sábháilte agus praiticiúil, lena n-áirítear an teicneolaíocht a úsáid chun tacú le hobair ghrúpa. Mar sin féin, d'fhéadfadh sé nach mbeadh sé sin indéanta i ngach scoil agus nach mbeadh sé indéanta ag gach scoláire. I bhfianaise an mhéid sin, déanfaidh scoláirí sa 2ú bliain Measúnú Rangbhunaithe 1 leasaithe i Staidéar Gnó in 2020–2021 agus déanfar iad a mheas ar bhonn aonair.

Leagtar na nithe seo a leanas amach sa cháipéis seo:

- Cineál agus raon Mheasúnú Rangbhunaithe 1 leasaithe le haghaidh scoláirí 2ú bliain don scoilbhliain 2020–2021
- Na Gnéithe Cáilíochta atá le húsáid chun an leibhéal gnóthachtála le haghaidh Mheasúnú Rangbhunaithe 1 leasaithe in 2020–2021 a chinneadh
- Treoirínte don scoil agus don mhúinteoir agus comhairle don scoláire maidir le Measúnú Rangbhunaithe 1 leasaithe le haghaidh 2020–2021 a chur i gcrích.

Tá na treoirínte leasaithe seo le húsáid sa scoilbhliain 2020–2021. Ba cheart an cháipéis seo a úsáid i gcomhar leis an tsonraíocht curaclaim le haghaidh Staidéar Gnó na Sraithe Sóisearaí, atá ar fáil ar <https://curriculumonline.ie/Junior-cycle/Junior-Cycle-Subjects/Business-Studies/?lang=ga-ie>.

Cáipéisí eile

Tugtar breac-chuntas mionsonraithe ar an measúnú don tsraith shóisearach sa *Chreat don tSraith Shóisearach, 2015*, atá ar fáil ag <https://www.education.ie/ga/Foilseach%3%A1in/Tuarasc%3%A1lacha-Beartais/Creat-don-tSraith-Shoisearach-2015.pdf>. Is féidir teacht ar an gcáipéisíocht ar fad a bhaineann le measúnú sa tsraith shóisearach ar <https://www.ncca.ie/ga/an-tsraith-shoisearach/measunú-agus-tuairisciú>.

Measúnú Rangbhunaithe 1 in 2020–2021: Eolas

Ginearálta

Is é an chaoi is fearr le cur síos a dhéanamh ar Mheasúnú Rangbhunaithe ná an tráth a ndéanann an múinteoir measúnú ar an scoláire leis na tascanna sonracha a leagtar amach sa tsonraíocht ábhair. Áirítear iad san fhad ama a thugtar don Staidéar Gnó, .i. 200 uair an chloig ar a laghad. Leagtar amach sna treoirlínte measúnaithe don ábhar na tascanna agus na Gnéithe Cáilíochta, a thacaíonn le breithiúnas an mhúinteora.

Forbraíodh na treoirlínte leasaithe seo le haghaidh Mheasúnú Rangbhunaithe 1 do scoláirí atá sa dara bliain sa scoilbhliain 2020–2021 i bhfianaise na ndúshlán a d'fhéadfadh teacht chun cinn maidir le measúnú grúpabhunaithe a dhéanamh in 2020–2021 mar gheall ar Covid-19.

Áirítear iad seo a leanas leis na príomhathruithe ar Mheasúnú Rangbhunaithe 1 sa scoilbhliain 2020–2021:

- Iarrtar ar an scoláire taighde, anailís agus meastóireacht a dhéanamh ina aonar agus **tuarascáil aonair** a chur isteach
- Tugtar **trí seachtaine** chun an Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích
- Déantar measúnú ar thuarascáil aonair an scoláire leis na **gnéithe leasaithe cáilíochta**

MRB1	Leagan amach	Ullmhúchán an scoláire
Gnó á chur i ngníomh	Déanann an scoláire tuarascáil aonair bunaithe ar cheann amháin de na trí réimse seo a leanas: Fiontraíocht á cur i ngníomh Eacnamaíocht á cur i ngníomh Airgeadas á chur i ngníomh	Le linn tréimhse a mhairfidh 3 seachtaine ar a mhéad, le tacaíocht/treoir ón múinteoir ranga

Tábla 1: Measúnú Rangbhunaithe 1 le haghaidh Staidéar Gnó in 2020–2021

Amhail na Measúnuithe Rangbhunaithe ar fad, cé go bhfuil an measúnú cosúil leis na measúnú foirmitheach a tharlaíonn gach lá sa rang, i gcás na Measúnuithe Rangbhunaithe taifeadtar breithiúnas an mhúinteora ar mhaithe le hAthbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair (AFMÁ), agus úsáidtear é i dtuairiscí na scoile do thuismitheoirí agus don scoláire. Ullmhaíonn an scoláire do na Measúnuithe Rangbhunaithe thar thréimhse ar leith sa dara agus sa tríú bliain. Ní chuirtear torthaí a

bhaintear amach in obair baile ná i measúnuithe eile a dhéanann an scoláire le linn dó a chuid gnáthoibre ranga a dhéanamh san áireamh le tuairisceoir a bhronnadh mar chuid den Mheasúnú Rangbhunaithe.

An leibhéal gnóthachtála i Measúnuithe Rangbhunaithe a chinneadh

Is ann do cheithre thuairisceoir leibhéal gnóthachtála do gach Measúnú Rangbhunaithe: *Thar barr ar fad*, *Os cionn na n-ionchas*, *Ag teacht leis na hionchais*, agus *Níor chomhlíon na hionchais go fóill*. Meastar go dtagann an obair ar fad a chuirtear isteach le ceann de na ceithre thuairisceoir sin.

Úsáideann an múinteoir na Gnéithe Cáilíochta, a leagtar amach sna treoirlínte leasaithe seo, leis an leibhéal gnóthachtála a mheas i Measúnú Rangbhunaithe 1. Is iad na Gnéithe Cáilíochta na critéir a úsáidfeadh lena mheas cén ceann de na Tuairisceoirí seo a leanas is fearr a oireann d'obair an scoláire:

Úsáidtear **Thar barr ar fad** le cur síos a dhéanamh ar shaothar ina léirítear gach ceann de na Gnéithe Cáilíochta don Mheasúnú Rangbhunaithe ar chaighdeán an-ard. Cé nach gá don obair a bheith gan locht ar fad, tá níos mó láidreachtaí ná lochtanna ag baint leis an saothar, agus níl i gceist leis na lochtanna ach lochtanna beaga. Is furasta don scoláire moltaí le haghaidh feabhsúcháin a chur i bhfeidhm.

Úsáidtear **Os cionn na n-ionchas** le cur síos a dhéanamh ar shaothar ina léirítear na Gnéithe Cáilíochta don Mheasúnú Rangbhunaithe go han-mhaith. Léiríonn an scoláire tuiscint shoiléir ar an gcaoi le gach réimse gníomhaíochta a chomhlánú, agus moltar an saothar as a bheith comhsheasmhach. D'fhéadfadh sé go dtabharfadh an múinteoir aiseolas gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar ghné áirithe den saothar nó tuilleadh snasa a chur uirthi, ach tá sé ar ardchaighdeán ar an iomlán.

Úsáidtear **Ag teacht leis na hionchais** le cur síos a dhéanamh ar shaothar ina léirítear formhór na nGnéithe Cáilíochta don Mheasúnú Rangbhunaithe go maith. Léiríonn sé go raibh tuiscint mhaith ag an scoláire ar an tasc a bhí le déanamh agus tá sé saor ó aon locht suntasach. D'fhéadfadh sé go gcuirfeadh an t-aiseolas in iúl gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar réimsí áirithe nó gur gá iad a cheartú, ach tá an obair idir inniúil agus chruinn den chuid is mó.

Úsáidtear **Níor chomhlíon na hionchais go fóill** le cur síos a dhéanamh ar shaothar nach gcomhlíonann riachtanais an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ná na nGnéithe Cáilíochta a bhaineann leis. B'fhéidir go ndearna an scoláire iarracht mhaith, ach níor thuig sé a raibh i gceist leis an tasc i ndáiríre nó tá sé curtha ó mhaith ag botúin nach beag. Tarraingeoidh an t-aiseolas aird ar na heasnaimh bhunúsacha ar gá iad a chur ina gceart.

Agus na Gnéithe Cáilíochta á n-úsáid ag an mhúinteoir le leibhéal gnóthachtála an scoláire a mheas sa Mheasúnú Rangbhunaithe, úsáideann sé breithiúnas ‘ar an iomlán’. Ba cheart don mhúinteoir na Gnéithe Cáilíochta a léamh (*Níor chomhlíon na hionchais go fóill ar dtús*) go dtí go dtagann sé ar an tuairisceoir is fearr a dhéanann cur síos ar an saothar atá á mheas. Nuair nach bhfuil sé an-soiléir cén tuairisceoir cáilíochta ba cheart a úsáid, ní mór don mhúinteoir breithiúnas a dhéanamh de réir na fianaise ó obair an scoláire le teacht ar an tuairisceoir is fearr a oireann d’obair an scoláire ar an iomlán. Cuireann cur chuige ‘na rogha is oiriúnaí’ ar chumas an mhúinteora an tuairisceoir is fearr a dhéanann cur síos ‘ar an iomlán’ ar an saothar atá á mheas a roghnú.

Níor cheart don mhúinteoir talamh slán a dhéanamh de go mbeadh torthaí grúpa scoláirí ag teacht le haon phatrún dáileacháin ar leith, de bharr nach ndéantar an obair a mheas ach amháin trí thagairt do na Gnéithe Cáilíochta seachas don chaoi ar éirigh leis na scoláirí eile.

Tacaíonn na gnéithe cáilíochta sna treoirlínte le breithiúnais an mhúinteora faoi chaighdeán shaothar an scoláire, agus é d’aidhm acu comhthuisctint a bhaint amach ar chaighdeáin agus ar ionchais; agus tacaíonn comhoibriú agus plé le comhghleacaithe i rith na gcruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair le breithiúnais an mhúinteora freisin.

Neamhspleáchas na scoile chun an scoláire a ullmhú do na

Measúnuithe Rangbhunaithe

Leagtar amach sna treoirlínte seo raon roghanna le haghaidh Measúnú Rangbhunaithe 1 sa bhliain acadúil 2020–2021. Tá rogha ábhar ag an scoláire agus ag an mhúinteoir le haghaidh Mheasúnú Rangbhunaithe 1, Gnó á Chur i nGníomh. Tá féidearthachtaí eile maidir leis an gcaoi le tabhairt faoin taighde agus é a chur i láthair le haghaidh an mheasúnaithe chun deis a thabhairt don scoláire leas a bhaint as na rudaí a bhfuil spéis aige féin iontu agus as na rudaí a spreagann é.

An chaoi a dtacaíonn an scoil leis na Measúnuithe Rangbhunaithe a chur i gcrích

Tacaíonn an scoil leis na measúnuithe a chur i gcrích ar na bealaí seo a leanas:

- A chinntiú go dtugtar na Treoirlínte Measúnaithe le haghaidh Mheasúnú Rangbhunaithe 1 i Staidéar Gnó 2020–2021 don mhúinteoir
- Tacú leis an mhúinteoir na tuairisceoirí leibhéil a bronnadh ar gach scoláire a thaifeadh

- Taifid agus saothair a choinneáil, de réir mar is cuí, chun críche Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair
- Na treoirlínte don Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair a leagtar amach sa cháipéis seo a chur i bhfeidhm
- Cleachtais mheasúnaithe chuimsithigh a chur i bhfeidhm mar a leagtar amach sna treoirlínte seo
- Torthaí na Measúnuithe Rangbhunaithe a thuairisciú don scoláire agus a thuismitheoirí/chaomhnóirí mar chuid de nósanna imeachta tuairiscithe na scoile agus trí Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí.

Tacaíocht réasúnta

D'fhonn aiseolas a chur ar fáil don scoláire agus é i mbun an mheasúnaithe, ba cheart breathnú ar an bpróiseas leis na Measúnuithe Rangbhunaithe a chur i gcrích mar chuid den phróiseas teagaisc agus foghlama, agus ní chun críche measúnú amháin. Tá sé i gceist go dtabharfaidh an múinteoir treoir agus tacaíocht don scoláire agus go ndéanfaidh sé maoirseacht air ó thús deireadh an phróisis. Cuideoidh sé sin leis an múinteoir nuair a bheidh na Gnéithe Cáilíochta á n-úsáid aige chun breithiúnais a dhéanamh ar leibhéal gnóthachtála obair an scoláire.

D'fhéadfadh sé go mbeadh i gceist le tacaíocht réasúnta:

- Riachtanais an tasc a shoiléiriú
- Treoracha a chur ar fáil go rialta agus go straitéiseach le críochnú tráthúil an taighde, an mheasúnaithe agus na tuairisce a éascú
- Tacaíochtaí a chur ar fáil do scoláirí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, mar a dtugtar breac-chuntas orthu thíos.

Níl sé i gceist leis an leibhéal tacaíochta seo go mbeadh ar an múinteoir dréacht-tionscadail a chur in eagar, ná téacs ná freagraí eiseamláire a chur ar fáil lena n-úsáid i bhfianaise an scoláire ar fhoghlaim.

Cleachtais mheasúnaithe chuimsithigh

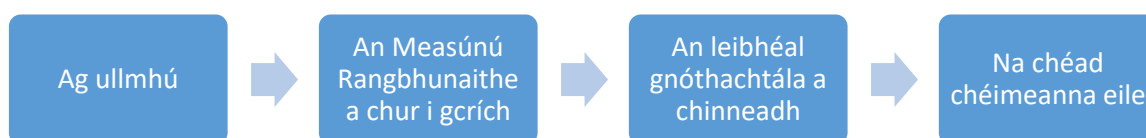
Féadtar socruithe speisialta a chur i bhfeidhm do scoláire a bhfuil deacracht choirp nó foghlama ar leith aige le tionchar an mhíchumais sin ar fheidhmiú an scoláire i Measúnuithe Rangbhunaithe agus sa Tasc Measúnaithe araon a laghdú, a oiread agus is féidir, ionas go mbeidh sé in ann a leibhéal gnóthachtála a thaispeáint. Ba cheart go mbeadh na hoiriúntais – mar shampla, úsáid Theanga Chomharthaíochta na hÉireann, an tacaíocht a thugann Cúntóir Riachtanas Speisialta, nó tacaíocht

teicneolaíochtaí cúntacha – ag teacht leis na socrúithe a chuir an scoil i bhfeidhm le tacú le foghlaim an scoláire i rith na scoilbhliana agus níor cheart go gceapfaí iad le cúiteamh a dhéanamh san easpa féideartha gnóthachtála a eascraíonn as míchumas.

Measúnú Rangbhunaithe 1 in 2020–2021: Gnó á chur i ngníomh

Tugann Gnó á chur i ngníomh deis don scoláire tabhairt go gníomhach faoi thaithí foghlama phraiticiúil agus fhírinneach a léiríonn gníomhaíochtaí a dhéantar go rialta sa timpeallacht ghnó. Beidh sé ag feidhmiú mar thomhaltóir, mar fhiontraí, mar bhainisteoir agus mar dhuine den lucht déanta cinní agus é ag pleanáil agus ag déanamh taighde, ag déanamh anailís ar shonraí agus ar fhaisnéis, ag réiteach fadhbanna agus ag déanamh cinní agus ag úsáid teicneolaíocht dhigiteach chun eolas a bhainistiú nuair is féidir. Foghlaimeoidh sé faoina chuid acmhainní féin agus faoi shaincheisteanna a bhfuil tábhacht shóisialta, chultúrtha agus dhomhanda leo, agus déanfaidh sé cinní eolacha ina leith. Is bunscileanna riachtanacha iad sin a bheidh ag teastáil le haghaidh an tsaoil, na hoibre agus an bhreisoideachais.

Leagtar amach i bhFíor 1 an próiseas a bhaineann le Measúnú Rangbhunaithe a dhéanamh. Is é aidhm an phróisis seo treoir a thabhairt don mhúinteoir de réir mar a thacaíonn sé lena scoláire a Mheasúnuithe Rangbhunaithe a chur i gcrích.

Fíor 1 An Próiseas a bhaineann le Measúnú Rangbhunaithe a dhéanamh

Roghanna atá ag an Scoláire le haghaidh an Mheasúnaithe Rangbhunaithe

Féadfaidh an scoláire ceann ar bith de na trí rogha a leagtar amach thíos do Measúnú Rangbhunaithe 1 Gnó á chur i ngníomh a roghnú i gcomhairle lena múinteoir agus cuirfidh sé **tuarascáil aonair** ar fáil chun a chuid foghlama ón measúnú rangbhunaithe a léiriú. Féadfaidh an scoláire obair a dhéanamh i gcomhar le scoláirí eile nuair atá sé ag déanamh anailís agus meastóireacht ar na torthaí taighde, ach caithfidh sé tuarascáil aonair a chur ar fáil.

1. Fiontraíocht á cur i ngníomh	Tugtar deis don scoláire indéantacht smaoinimh fiontraíochta a fhiosrú agus cumasc margaíochta a fhorbairt
2. Eacnamaíocht á cur i ngníomh	Tugtar deis don scoláire treocht, forbairt, athrú nó beartas eacnamaíochta atá ag imirt tionchar dearfach nó diúltach ar gheilleagar agus ar shochaí na hÉireann a iniúchadh

3. Airgeadas á chur i ngníomh	Tugtar deis don scoláire dúshlán airgeadais a bhíonn ag tomhaltóir nó ag eagraíocht (eagraíocht bhrabúis nó eagraíocht neamhbhrabúis) a shainaithint agus taighde a dhéanamh air.
--------------------------------------	---

Rogha 1: Fiontraíocht á cur i ngníomh

Tugtar deis don scoláire indéantacht smaoinimh fiontraíochta a iniúchadh. Is féidir leis an ngrúpa roghnú ó na cinn seo a leanas:

- Is féidir leis an scoláire taighde a dhéanamh ar chumasc margaíochta le haghaidh táirge nó seirbhíse agus é a fhorbairt. Féadfaidh sé an táirge nó an tseirbhís a cheapadh nó a chumadh é féin (toisc go sainaithníonn sé margadh féideartha a bheith aige/aici), nó féadfaidh sé táirge nó seirbhís atá ann cheana a fhorbairt (toisc go sainaithníonn sé go bhféadfaí cur lena m(h)argadh).
- Is féidir leis an scoláire taighde a dhéanamh ar chumasc margaíochta le haghaidh imeacht nó gníomhaíocht fiontraíochta (brabúis nó neamhbhrabúis) agus é a fhorbairt. Féadann sé a bheith ina imeacht aon uaire nó ina imeacht a eagraítear thar thréimhse ama níos faide. Is féidir tabhairt faoi chun críocha eacnamaíocha, sóisialta nó cultúrtha.

Mar chuid den rogha seo, déanfaidh an scoláire na nithe seo a leanas:

- Tabharfaidh an scoláire faoi thaighde chun indéantacht a smaoinimh a mheas
- Déanfaidh an scoláire na torthaí taighde a anailísiú agus a mheas agus cumasc margaíochta a fhorbairt don táirge nó don tseirbhís, ag smaoineamh ar an gcaoi a bhféadfadh a smaoineamh cur leis an bpobal go heacnamaíoch, go sóisialta **nó** ó thaobh an chomhshaoil de.
- Tacóidh an scoláire leis an gcumasc margaíochta ach léirithe táblacha agus/nó grafacha a úsáid
- Cuirfidh an scoláire tuarascáil i dtoll a chéile chun na torthaí a chur i láthair i bhformáid scríofa dá rogha féin

Beidh na torthaí foghlama ar a ndéanfar measúnú le Fiontraíocht á cur i nGníomh ag brath ar an topaic a roghnófar, ach d'fhéadfadh sé go mbeadh na nithe seo a leanas san áireamh:

Airgeadas Pearsanta	Fiontraíocht	Ár nGeilleagar
1.2, 1.10	2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.11	3.10

Rogha 2: Eacnamaíocht á cur i ngníomh

Tugtar deis don scoláire treocht, forbairt, athrú nó beartas eacnamaíochta atá ag imirt tionchar dearfach nó diúltach ar gheilleagar agus ar shochaí na hÉireann a iniúchadh.

Mar chuid den rogha seo, déanfaidh an scoláire na nithe seo a leanas:

- Tabharfaidh an scoláire faoi thaighde ar an tsaincheist eacnamaíochta a roghnaíonn sé
- Déanfaidh an scoláire torthaí an taighde a anailísiú agus a mheas Ba cheart go gcuimseodh an measúnú eacnamaíoch tairbhí agus costais eacnamaíocha, shóisialta agus chomhshaoil ar phríomhpháirtithe leasmhara difriúla a shainaithint agus a mheas
- Taispeánfaidh an scoláire úsáid táscairí eacnamaíocha agus léiriúcháin ghrafacha ábhartha chun tacú leis na torthaí taighde
- Cuirfidh an scoláire tuarascáil i dtoll a chéile chun na torthaí a chur i láthair i bhformáid scríofa dá rogha féin

Beidh na torthaí foghlama ar a ndéanfar measúnú le hEacnamaíocht á cur i ngníomh ag brath ar an topaic a roghnófar, ach d'fhéadfadh sé go mbeadh na nithe seo a leanas san áireamh:

Airgeadas Pearsanta	Fiontraíocht	Ár nGeilleagar
1.1	2.5	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6

Rogha 3: Airgeadas á chur i ngníomh

Tugtar deis don scoláire dúshlán airgeadais a bhíonn ag tomhaltóir nó ag eagraíocht (eagraíocht bhrabúis nó eagraíocht neamhbhrabúis) a shainaithint agus taighde a dhéanamh air.

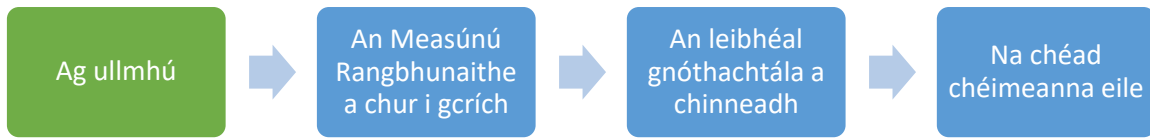
Mar chuid den rogha seo, déanfaidh an scoláire na nithe seo a leanas:

- Déanfaidh an scoláire taighde ar dhúshlán airgeadais a roghnaíonn sé do dhuine aonair nó d'eagraíocht (eagraíocht bhrabúis nó eagraíocht neamhbhrabúis)
- Déanfaidh an scoláire torthaí an taighde a anailísiú agus a mheas Maidir leis an meastóireacht, ba cheart cur síos a dhéanamh ann ar roinnt tosca is cúis leis an dúshlán airgeadais, chomh maith leis na costais do na príomhpháirtithe leasmhara difriúla a shainaithint agus an tionchar dearfach agus diúltach ar ioncam agus ar chaiteachas a rangú
- Tacóidh an scoláire leis an anailís ach léirithe táblacha agus grafacha a úsáid agus molfaidh sé an bealach is fearr chun aghaidh a thabhairt ar an dúshlán airgeadais de réir na meastóireachta ar thorthaí an taighde
- Cuirfidh an scoláire tuarascáil i dtoll a chéile chun na torthaí a chur i láthair i bhformáid scríofa dá rogha féin

Beidh na torthaí foghlama ar a ndéanfar measúnú le hAirgeadas á chur i ngníomh ag brath ar an topaic a roghnófar, ach d'fhéadfadh sé go mbeadh na nithe seo a leanas san áireamh:

Airgeadas Pearsanta	Fiontraíocht	Ár nGeilleagar
1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.8	2.10, 2.11, 2.12, 2.13	3.1, 3.5

Ag ullmhú

Ullmhúchán an scoláire

Ba cheart go mbeadh roinnt eolais, tuisciana agus scileanna forbartha ag an scoláire thar na trí shnáithe staidéir, Airgeadas Pearsanta, Fiontraíocht agus Ár nGeilleagar, chun tabhairt faoina thionscadal roghnaithe le haghaidh Gnó á chur i ngníomh. Mar chuid de theagasc, d'fhoghlaim agus de mheasúnú na dtorthaí foghlama do Staidéar Gnó, a bhíonn ar bun go leanúnach, ba cheart go mbeadh deiseanna ag an scoláire chun scileanna taighde agus measúnaithe a fhorbairt. Cé go bhfuil an Measúnú Rangbhunaithe suimitheach, tá luach foirmitheach aige agus ba cheart é a úsáid mar uirlis chun aiseolas a thabhairt don scoláire, do thuismitheoirí agus don mhúinteoir ar dhul chun cinn agus ar fhoghlaim an scoláire. Ón tús ar fad, ba cheart go mbeadh cur amach ag an scoláire ar na Gnéithe Cáilíochta a úsáidtear le cáilíocht a chuid oibre a mheas.

Comhairle don scoláire

Tabharfaidh do mhúinteoir ranga tacaíocht duit san obair don mheasúnú seo. Nuair a chomhaontóidh tú féin agus do mhúinteoir ranga topaic don Mheasúnú Rangbhunaithe, d'fhéadfá na cineálacha ceisteanna seo a leanas a chur ort féin agus tú ag dul ar aghaidh leis an measúnú rangbhunaithe:

Cé na modhanna taighde a úsáidfidh mé? An modhanna taighde allamuigh nó deisce iad sin?

Cén fáth ar roghnaigh mé na modhanna taighde áirithe sin?

Cén chúis atá leis an taighde atá á dhéanamh agam? Cad atá mé ag iarraidh a fháil amach leis an taighde?

Ar bhailigh mé sonraí ó réimse foinsí? An bhfuil taifead á choinneáil agam ar na foinsí?

Ar sheiceáil mé go bhfuil na sonraí a bhailigh mé iontaofa? Conas atá a fhios agam go bhfuil siad iontaofa? Mura bhfuil siad iontaofa, an féidir liom foinsí faisnéise eile a aimsiú?

Ar chuimhnigh mé ar dhearcthaí difriúla?

Cad a fuair mé amach mar thoradh ar an taighde agus conas atá sé ábhartha don tuarascáil? Cén fhaisnéis eile atá de dhíth orm?

Cé na táblaí nó na grafaicí a d'fhéadfainn a úsáid chun na torthaí taighde is tábhachtaí a thaispeáint?

An gcuirtear tátail shoiléire agus/nó moltaí a bhunaítear ar fhianaise i láthair sa tuarascáil?

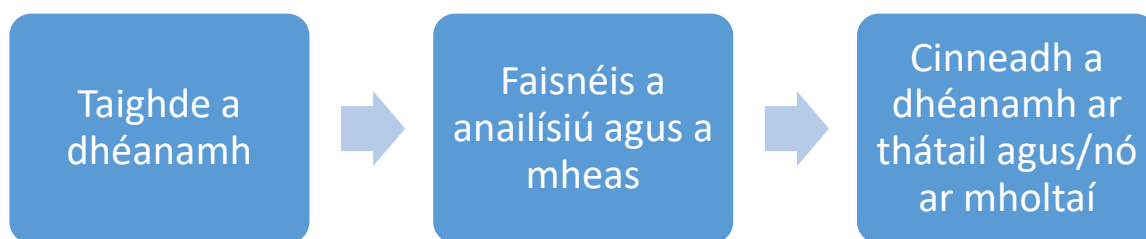
An cuirtear an tuarascáil i láthair go soiléir agus an bhfuil struchtúr maith ann? Ar chuir mé táblaí/grafaicí ábhartha sa tuarascáil?

Ullmhúchán an mhúinteora

D'fhonn ullmhú don Mheasúnú Rangbhunaithe, ba cheart don mhúinteoir eolas a chur ar na cáipéisí seo a leanas:

- Sonraíocht churaclam Staidéar Gnó na Sraithe Sóisearaí: <https://curriculumonline.ie/Junior-cycle/Junior-Cycle-Subjects/Business-Studies/?lang=ga-ie>
- Measúnú ar an tsraith shóisearach : <https://ncca.ie/ga/an-tsraith-shóisearach/measúnú-agus-tuairisciú>

Tá trí réimse gníomhaíochta i gceist leis an nGnó á chur i ngníomh: **taighde a dhéanamh, faisnéis a anailísiú agus a mheas agus cinneadh a dhéanamh ar thátail agus/nó ar mholtaí.**

Ba cheart Measúnú Rangbhunaithe 1 le haghaidh 2020 go 2021 a dhéanamh in imeacht trí seachtaine laistigh den réimse dátaí tábhachtacha a leag CNCM amach do Measúnú Rangbhunaithe 1 in 2020–2021 a leagtar amach sa tábla thíos:

Tréimhse ina bhfuil sé le cur i gcrích	Dé Luain, 2 Samhain 2020 – Dé hAoine, 14 Bealtaine 2021
An dáta deiridh a mbronnfaidh an múinteoir tuairisceoirí sealadacha	Dé Céadaoin, 19 Bealtaine 2021
An dáta deiridh chun an tAthbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair a chur i gcrích agus an dáta deiridh a mbronnfaidh an múinteoir tuairisceoirí deiridh	Dé Céadaoin, 26 Bealtaine 2021

Tábla 2: Dátaí tábhachtacha le haghaidh Mheasúnú Rangbhunaithe 1 sa Staidéar Gnó in 2020–2021

Moltar go bpléadh múinteoirí an measúnú lena gcomhghleacaithe, agus go bpleanálfaidís an teagasc agus an t-athbhreithniú dá réir. Tá sé tábhachtach na hamanna agus na dátaí chun tabhairt faoin measúnú a shocrú a luaithe is féidir. Moltar go socrófaí dáta le haghaidh an Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair ag an tús ar fad chun cabhrú leis an Measúnú Rangbhunaithe a phleanáil, a chur i bhfeidhm agus a athbhreithniú. Tar éis don scoil an dáta sin a shocrú, beidh an múinteoir agus an scoláire in ann ullmhú chun an Measúnú Rangbhunaithe ar Ghnó á chur i ngníomh a chur i gcrích. B'fhéidir nach mbeidh an próiseas ar siúl ag an am céanna i ngach scoil.

Measúnú Rangbhunaithe 1 a chur i gcrích: Gnó á chur i ngníomh

I gcás scoláirí 2ú bliain in 2020–2021, cuirfear Gnó á chur i ngníomh i gcrích in imeacht **trí seachtaine**. Sa Mheasúnú Rangbhunaithe seo, rachaidh an scoláire i ngleic le trí réimse gníomhaíochta, a chabhróidh leis a chuid fianaise ar fhoghlaim agus ar ghnóthachtáil a ghiniúint:

1. Taighde a dhéanamh
2. Faisnéis a anailísiú agus a mheas
3. Cinneadh a dhéanamh ar thátail agus/nó ar mholtaí

D'fhéadfadh sé go mbeadh an chomhairle a chuirtear ar fáil ar leathanach 11 úsáideach chun tacú leis an scoláire dul i ngleic le céimeanna difriúla den measúnú rangbhunaithe, agus tuarascáil a chur i dtoll a chéile.

1. Taighde a dhéanamh

Tosaíocht maidir leis an Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích is ea scileanna taighde an scoláire a fhorbairt. A luaithe a shocróidh an múinteoir agus an scoláire an rogha Gnó á chur i ngníomh is mian leis a dhéanamh, déanfaidh an scoláire an smaoineamh atá aige a bheachtú agus déanfaidh sé tobsmaointeoireacht faoi eochairfhocail, frásaí agus faisnéis a chabhróidh leis pleananna a dhéanamh don taighde a dhéanfaidh sé.

Beidh ar an scoláire sonraí agus faisnéis a bhailiú ó **fhoinsí difriúla** don taighde. Agus an scoláire i mbun taighde, ba cheart go dtreoródh a bhfuil praiticiúil agus sábháilte ag an am de réir na comhairle sláinte poiblí é.

Is féidir le scoláire roinnt taighde allamuigh (taighde príomhúil) agus/nó roinnt taighde deisce (taighde tánaisteach) a dhéanamh, mar shampla:

- Agallamh (go pearsanta nó ar líne/ar an teileafón)
- Suirbhé (is féidir é a dhéanamh ar líne nó go pearsanta)
- Cuairt allamuigh (is féidir é a dhéanamh go fíorúil nuair is féidir)

- Taighde ar líne
- Nuachtáin, irisí agus foinsí eile faisnéise

Nuair a dhéantar an measúnú rangbhunaithe le tacaíocht ó theicneolaíochtaí digiteacha, ba cheart go mbeadh sé i gcomhréir le beartais cosanta leanaí, úsáide inghlactha agus RGCS na scoile.

Tá sé tábhachtach do gach scoláire taifead a choinneáil ar fhoinsí na faisnéise ar fad a bhaileofar lena chinntiú go bhféadfar a n-iontaofacht agus a gcáilíocht a mheas, agus gur féidir tagairt a dhéanamh do na foinsí sin sa tuarascáil. Ba cheart é a spreagadh chun cuardach éifeachtach a dhéanamh ar ábhar, agus é a mheas agus a shintéisiú agus iontaofacht na bhfoinsí a mheas.

2. Faisnéis a anailísiú agus a mheas

Ba cheart don scoláire scrúdú a dhéanamh ar an bhfaisnéis a bhailigh sé féin d'fhonn breithmheas a thabhairt ar thorthaí an taighde. D'fhéadfadh sé go mbeadh sé úsáideach don scoláire na ceisteanna seo a leanas a mheas agus é ag breathnú ar an taighde agus ba cheart dó iontaofacht na bhfoinsí a anailísiú agus a mheas.

<p>Fiontraíocht á cur i ngníomh</p>	<p>Déanfaidh an scoláire an taighde a mheas ar mhaithe le hindéantacht an smaoinimh fiontraíochta a mheas agus cumasc margaíochta a fhorbairt. Tá siad seo a leanas i measc na gceisteanna a bhféadfadh sé aghaidh a thabhairt orthu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ An bhfuil margadh ann don fhiontar seo? Ar cheart dom an smaoineamh a mhodhnú bunaithe ar thorthaí an taighde? ▪ Cad iad na costais a bhaineann leis an bhfiontar seo a fhorbairt? ▪ Conas a d'fhéadfadh an fiontar seo dul chun tairbhe don phobal go heacnamaíoch, go sóisialta nó ó thaobh an chomhshaoil de? ▪ Cé na grafaicí, na táblaí nó na staitisticí a thacódh leis an anailís?
<p>Eacnamaíocht á cur i ngníomh</p>	<p>Déanfaidh an scoláire an taighde a mheas ar mhaithe leis na tairbhí agus na costais a bhaineann lena shaincheist eacnamaíochta a mheas. Tá siad seo a leanas i measc na gceisteanna a bhféadfadh sé aghaidh a thabhairt orthu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cad iad na costais agus na tairbhí eacnamaíocha do na páirtithe leasmhara difriúla? ▪ Cad iad na costais agus na tairbhí sóisialta do na páirtithe leasmhara difriúla? ▪ Cad iad na costais agus na tairbhí comhshaoil do na páirtithe leasmhara difriúla?

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cé na grafaicí, na staitisticí nó na táscairí eacnamaíocha a thacódh leis an anailís?
Airgeadas á chur i ngníomh	<p>Déanfaidh an scoláire an taighde a mheas ar mhaithe le staid airgeadais tomhaltóra nó eagraíochta a mheas. Tá siad seo a leanas i measc na gceisteanna a bhféadfadh sé aghaidh a thabhairt orthu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cén tionchar atá ag an dúshlán airgeadais ar ioncam? ▪ Cén tionchar atá ag an dúshlán airgeadais ar chaiteachas? ▪ An dúshlán gearrthéarmach, meántéarmach nó fadtéarmach é seo? ▪ Cé na grafaicí, na staitisticí nó na táblaí a thacódh leis an anailís?

3. Cinneadh a dhéanamh ar thátail agus/nó ar mholtaí

Tar éis dó an taighde a chríochnú agus a mheas, déanfaidh an scoláire machnamh ar na torthaí. Tacóidh sé sin leis an scoláire breithiúnais fhóna a chur i láthair, atá bunaithe ar fhianaise agus ina dtugtar aghaidh ar na dúshláin atá ann.

Fiontraíocht á cur i ngníomh	Ullmhóidh gach scoláire tuarascáil ina ndéanfar moltaí faoi gcaoi a gcuirfear gnéithe den chumasc margaiochta i bhfeidhm. Tacóidh an scoláire leis an tuarascáil ach léirithe táblacha agus/nó grafacha a úsáid.
Eacnamaíocht á cur i ngníomh	Forbróidh an scoláire tuarascáil ina dtugtar breac-chuntas ar athrú ar bheartas eacnamaíoch a d'fhéadfadh feabhas a chur ar na torthaí a d'eascródh as. Tacóidh an scoláire leis an tuarascáil ach léirithe táblacha agus/nó grafacha a úsáid.
Airgeadas á chur i ngníomh	Forbróidh an scoláire tuarascáil ina dtugtar breac-chuntas ar réiteach lena bhféadfaí aghaidh a thabhairt ar an dúshlán airgeadais ar mhaithe le staid airgeadais an duine aonair nó na heagraíochta a fheabhsú. Tacóidh an scoláire leis an tuarascáil ach léirithe táblacha agus/nó grafacha a úsáid.

Cé go ndéanann an múinteoir monatóireacht ar obair an mheasúnaithe rangbhunaithe, is é an scoláire féin a dhéanann an anailís agus a chuireann an tuarascáil i dtoll a chéile. Chun an Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích, ní mór don scoláire fianaise ar a chuid oibre a chur isteach i bhfoirm tuarascála is féidir a chur isteach i réimse formáidí scríofa.

Fianaise ar fhoghlaim

Ba cheart go mbeadh na nithe seo a leanas sa tuarascáil:

- Réamhrá don tuarascáil ina dtugtar breac-chuntas ar an rogha a roghnaigh an scoláire

- Fianaise ar thaighde an scoláire agus tagairtí/foinsí faisnéise
- Léargais ar an gcaoi a ndearna an scoláire iontaofacht na bhfoinsí agus a thorthaí taighde a mheas
- Anailís agus meastóireacht ar thorthaí an taighde mar aon le léirithe táblacha agus/nó grafacha
- Tátail agus/nó moltaí a dhéantar ar bhonn na hanailíse agus na meastóireachta

Ba cheart go gcuirfí an taighde agus na torthaí i láthair go cuimsitheach, beag beann ar an bhformáid a roghnaítear. Úsáidfean an fhianaise go léir a chuirfear isteach chun breithiúnas a thabhairt ar leibhéal gnóthachtála an scoláire i gcoinne na nGnéithe Cáilíochta ábhartha a leagtar amach ar lgh 16–17.

Ba cheart go mbeadh ábhair thacaíochta sa tuarascáil amhail léirithe grafacha agus/nó táblaí agus d'fhéadfaí cuntais airgeadais, suirbhéanna, ceistanna agallaimh, íomhánna, grianghraif agus/nó grafaicí faisnéise a chur isteach nuair is cuí. Féadfaidh an scoláire fréamhshamhlacha nó déantúsáin a chur isteach ag brath ar an measúnú rangbhunaithe a roghnaíodh.

An leibhéal gnóthachtála a chinneadh: Gnó á chur i ngníomh

Na Gnéithe Cáilíochta

Déantar cur síos anseo ar na Príomhghnéithe Cáilíochta a thacaíonn le breithiúnas an scoláire agus an mhúinteora i gcomhair Gnó á chur i ngníomh. Is iad na Gnéithe Cáilíochta na critéir a úsáidtear lena mheas cén ceann de na Tuairisceoirí is fearr a oireann d'obair an scoláire.

Na Gnéithe Cáilíochta: Gnó á chur i ngníomh

<p>Thar barr ar fad Saothar ina léirítear na gnéithe seo ar chaighdeán an-ard. Cé nach gá don obair a bheith gan locht ar fad, tá níos mó láidreachtaí ná lochtanna ag baint leis an saothar, agus níl i gceist leis na lochtanna ach lochtanna beaga. Is furasta don scoláire moltaí le haghaidh feabhsúcháin a chur i bhfeidhm.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Taispeánann an tuarascáil gur úsáideadh modhanna taighde an-éifeachtach chun sonraí agus faisnéis a bhailiú ó raon leathan foinsí ▪ Tá an anailís agus an measúnú ar na torthaí taighde ar chaighdeán den scoth, léirítear go ndearnadh meas ar thuairimí difriúla chomh maith le hiontaofacht na bhfoinsí faisnéise. ▪ Cuirtear tátail nó réitigh ghrinne i láthair sa tuarascáil, bunaithe ar bhreithiúnais fhóna fhianaise-bhunaithe ar an bhfaisnéis go léir a bhí ar fáil ▪ Tá cur i láthair na tuarascála ar chaighdeán den scoth agus cuireann an struchtúr na torthaí in iúl go han-soiléir
<p>Os cionn na n-ionchas Saothar ina léirítear na gnéithe seo go han-mhaith. Léiríonn an scoláire tuiscint shoiléir ar an gcaoi le gach réimse den tasc a chur i gcrích. D'fhéadfadh sé go dtabharfaí aiseolas á rá gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar ghné áirithe den saothar nó tuilleadh snasa a chur uirthi, ach tá sé ar ardchaighdeán ar an iomlán.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Taispeánann an tuarascáil gur úsáideadh modhanna taighde éifeachtacha chun sonraí agus faisnéis a bhailiú ó raon foinsí ▪ Tá an anailís agus an measúnú ar na torthaí taighde ar chaighdeán an-mhaith, léirítear go ndearnadh meas áirithe ar thuairimí difriúla chomh maith le hiontaofacht na bhfoinsí faisnéise. ▪ Cuirtear tátail shoiléire i láthair sa tuarascáil, bunaithe ar bhreithiúnais fhianaise-bhunaithe ar an bhfaisnéis a bhí ar fáil ▪ Tá cur i láthair na tuarascála ar chaighdeán an-ard agus cuireann an struchtúr na torthaí in iúl go soiléir
<p>Ag teacht leis na hionchais Saothar ina léirítear formhór na nGnéithe sin go maith. Léiríonn sé go raibh tuiscint mhaith ag an scoláire ar an tasc a bhí le déanamh agus tá sé saor ó aon locht suntasach. D'fhéadfadh sé go gcuirfeadh an t-aiseolas in iúl gur gá</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Taispeánann an tuarascáil gur úsáideadh modhanna taighde inghlactha chun sonraí agus faisnéis a bhailiú ó raon foinsí. ▪ Tá an anailís agus an measúnú ar na torthaí taighde dóthanach, ach léirítear gur beag meas a rinneadh ar thuairimí difriúla chomh maith le hiontaofacht na bhfoinsí faisnéise. ▪ Cuirtear tátail áirithe i láthair sa tuarascáil, agus tá nasc eatarthu agus breithiúnais fhianaise-bhunaithe ar an bhfaisnéis a bhí ar fáil

<p>tuilleadh airde a dhíriú ar réimsí áirithe nó gur gá iad a cheartú, ach tá an obair idir inniúil agus chruinn den chuid is mó.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tá cur i láthair na tuarascála ar chaighdeán maith agus cuireann an struchtúr na torthaí in iúl.
<p>Níor chomhlíon na hionchais go fóill Saothar nach gcomhlíonann riachtanais an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ná na nGnéithe a bhaineann leis. B'fhéidir go ndearna an scoláire iarracht mhaith, ach níor thuig sé a raibh i gceist leis an tasc i ndáiríre nó tá sé curtha ó mhaith ag botúin nach beag. Tarraingeoidh an t-aiseolas aird ar na dearmaid bhunúsacha ar gá iad a chur ina gceart.</p>	<p>Níor chomhlíon na hionchais go fóill</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Taispeánann an tuarascáil gur úsáideadh modhanna taighde neamhéifeachtacha chun sonraí a bhailiú ó líon teoranta foinsí ▪ Tá an anailís agus an measúnú ar na torthaí taighde go holc, léirítear gur fíorbheag meas a rinneadh ar thuairimí difriúla nó ar iontaofacht na bhfoinsí faisnéise. ▪ Cuirtear tátail i láthair sa tuarascáil, cé go bhfuil lochtanna áirithe ar an bhfianaise ar a mbunaítear iad nó nach bhfuil nasc acu le bonn fianaise ▪ Tá cur i láthair na tuarascála doiléir, agus ní cuireann an struchtúr na torthaí in iúl.

Na céad céimeanna eile

Cruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair

Gheobhaidh comhaltaí foirne comhthuisctint ar chaighdeán na sraithe sóisearaí trí phlé gairmiúil a dhéanamh sna cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, áit a dtabharfaidh na comhaltaí foirne a samplaí féin d'obair scoláirí isteach agus a gcuirfidh siad a mbreithiúnais i gcomparáid le breithiúnais comhghleacaithe eile, agus le samplaí anótáilte d'obair scoláirí arna gcur ar fáil ag CNCM. Le himeacht ama, is mar thoradh ar an bpróiseas sin a gheofar tuiscint níos fearr ar na caighdeán agus a chinnteofar go ndéantar feidhmíocht scoláirí a mheas ar bhonn comhsheasmhach.

Baileofar samplaí de Gnó á chur i ngníomh/ Cur i láthair de chuid na scoláirí i gcomhair plé ag na cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair. Teastóidh sampla ó gach ceann de cheithre leibhéal na dtuairisceoirí, nuair is féidir, chun na críche sin. Féadfar aon fhearas taifeadta fuaime nó closamhairc atá ar fáil sa scoil, ar nós táibléid, fón póca, ríomhaire glúine nó físcemara, a úsáid chun na críche sin. Ba chóir aird a thabhairt ar threoirínte cosanta leanaí fad is atá an taifeadadh ar siúl agus go mbeadh sé ag teacht le beartas úsáide inghlactha na scoile.

Is féidir teacht ar a thuilleadh sonraí faoin gcruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair a bhainistiú agus faoi pháirt a ghlacadh ann san Aguisín agus ar líne ar <https://www.ncca.ie/ga/an-tsraith-shóisearach/measúnú-agus-tuairisciú/cruinnithe-afmá>.

Torthaí an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a Thaifeadadh agus a Thuairisciú

Tar éis an Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair déanfaidh gach múinteoir athmhachnamh ar bhreithiúnas ar obair a scoláire bunaithe ar thorthaí an chruinnithe agus, nuair is gá, déanfaidh sé na hathruithe cuí chun an leibhéal gnóthachtála a bronnadh ar an saothar ar an gcéad dul síos a chur ina cheart. Úsáidtear na tuairisceoirí chun dul chun cinn agus gnóthachtáil a thuairisciú do thuismitheoirí agus don scoláire mar chuid de nósanna imeachta tuairiscithe leanúnacha na scoile agus trí Phróifíl Gnóthachtála na Sraithe Sóisearaí.

Sa chás nach gcuireann scoláire aon obair isteach dá Mheasúnú Rangbhunaithe, ní féidir tuairisceoir a bhronnadh, toisc nach féidir obair a phlé i gcomparáid leis na Gnéithe Cáilíochta. Sa chás sin, ba chóir 'Neamhthuairiscithe' a roghnú nuair atá torthaí á gcur isteach i bPróifíl Gnóthachtála na Sraithe Sóisearaí. Tá tuilleadh eolais faoi thuairisceoirí an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a thuairisciú do

Phróifíl Gnóthachtála na Sraithe Sóisearaí ar fáil ón Roinn Oideachais agus Scileanna ar: <https://www.education.ie/ga/ScoileannaCol%C3%A1ist%C3%AD/Seirbh%C3%ADs%C3%AD/Tuairisce%C3%A1in/An-Tionscadal-BunacharSonra%C3%AD-ar-L%C3%ADne-d%E2%80%99Iar-Bhunscoileanna-P-POD-/P-POD.html>

Aiseolas a úsáid

Céim ríthábhachtach is ea aiseolas éifeachtach a chur ar fáil i dtaobh Gnó á chur i ngníomh/ Cur i láthair a úsáid le tacú leis an bhfoghlaim. Cuirfear an scoláire ar an eolas faoin Tuairisceoir a bronnadh air díreach tar éis torthaí an chruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair a phróiseáil. Bíodh sin mar atá, bíonn níos mó i gceist leis an aiseolas ná an Tuairisceoir a bronnadh ar an scoláire a chur in iúl dó. Féadtar aiseolas ar láidreachtaí obair an scoláire, agus ar réimsí ar gá iad a fheabhsú, a úsáid le tacú leis an bhfoghlaim amach anseo. Tá tuilleadh eolais faoi aiseolas a úsáid le fáil ar <https://www.ncca.ie/ga/an-tsraith-shóisearach/measúnú-agustuirisciú/díriú-ar-an-bhfoghlaim>.

Toradh a cheistiú

Is í an scoil a dhéanfaidh plé le ceisteanna i ndáil leis na Tuairisceoirí a bhronntar ar Mheasúnuithe Rangbhunaithe, nuair a thagann a leithéid chun cinn.

Aguisín A: Tacaíocht do bhreithiúnas an mhúinteora: Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair

Cuireann cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair ar chumas múinteoirí comhsheasmhacht a bhaint amach i gcomhar lena chéile ina mbreithiúnais ar obair scoláirí bunaithe ar Ghnéithe Cáilíochta comónta a leagtar amach go seachtrach. Forbrófar tuiscint níos mó ar chaighdeán agus ar ionchais de réir a chéile de réir mar a thiocfaidh múinteoirí le chéile i bplé gairmiúil chun machnamh a dhéanamh ar cháilíocht obair a gcuid scoláirí féin, agus treoir acu ó shonraíocht ábhair, treoirlínte measúnaithe agus ábhar tacaíochta eile lena n-áirítear samplaí anótáilte d'obair scoláirí arna soláthar ag CNCM.

Forléargas

Tá an próiseas athbhreithnithe dírithe ar mhúinteoirí ag plé obair na scoláirí ag cruinnithe struchtúrtha. Beidh ról tábhachtach aige ag cuidiú le múinteoirí tuiscint a fhorbairt ar chaighdeán agus ar ionchais trí chur ar a gcumas machnamh a dhéanamh ar an bhfianaise d'obair na scoláirí agus chun na straitéisí foghlama agus teagaisc a thacaíonn leis an obair sin a chomhroinnt.

Is iad cuspóirí an phróisis athbhreithnithe an méid seo a leanas a bhaint amach:

- comhsheasmhacht níos fearr i mbreithiúnas múinteoirí
- aiseolas níos fearr do scoláirí
- ailíniú níos fearr idir breithiúnais agus caighdeán a bhfuiltear ag súil leo

agus a dheimhniú do thuismitheoirí agus do dhaoine eile go bhfuil na scoláirí ag fáil aitheantais iomchuí dá gcuid éachtaí ar aon dul le caighdeán agus le hionchais.

Beidh soláthar i bhféilire na scoile don tréimhse a thógfaidh cruinnithe athbhreithnithe ón 22 uair an chloig de thréimhse ghairmiúil a leithroinnfear ar gach múinteoir lánaimseartha gach bliain. Dáilfidh bainistíocht na scoile dhá uair an chloig eile ar mhúinteoir amháin i ngach ábhar chun gach cruinniú athbhreithnithe a ullmhú agus a chomhordú. Beidh gach múinteoir ábhartha i mbun an róil sin ar a sheal.

Beidh gach cruinniú:

- ag baint go sonrach le hábhar amháin
- thart ar dhá an chloig ar fad
- ar bun chomh gar agus is féidir do chur i gcrích an Mheasúnaithe Rangbhunaithe
- ag plé le hathbhreithniú ar obair scoláirí a bhaineann le Measúnú Rangbhunaithe sonrach.

Nuair atá múinteoir aonair ábhair i scoil, is féidir an múinteoir a éascú le páirt a ghlacadh i gcrúinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair le scoil eile. I gcás Gaelscoile, is féidir leis an múinteoir aonair ábhair páirt a ghlacadh i gcrúinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair le Gaelscoil eile.

Treoir an Éascaitheora

Tabharfaidh na múinteoirí faoi ról an éascaitheora i rith cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair ar a seal. Tabharfaidh an t-éascaitheoir eiseamláirí de cheistiú éifeachtach i rith an chuir agus cúitimh ar shamplaí d'obair scoláirí a dhíríonn ar chomh maith agus a dtagann obair na scoláirí leis na Gnéithe Cáilíochta. I rith na gcrúinnithe athbhreithnithe, nuair nach bhfuil sé an-soiléir cén tuairisceoir ba chóir a chur i bhfeidhm, ba chóir don ghrúpa fianaise a lorg in obair an scoláire a thagann leis na Gnéithe Cáilíochta ar fad, nó iad ar fad beagnach, a bhaineann le tuairisceoir ar leith.

Cuireann cur chuige 'na rogha is oiriúnaí' ar chumas na múinteoirí sa chruinniú athbhreithnithe an tuairisceoir is fearr a thagann 'ar an iomlán' leis an obair atá á mheasúnú a roghnú. Cuirfidh an téascaitheoir tuarascáil ghairid (feic Aguisín B) ar an gcrúinniú athbhreithnithe faoi bhráid phríomhoide na scoile.

Níor chóir don mhúinteoir talamh slán a dhéanamh de go mbeadh torthaí grúpa scoláirí ag teacht le haon phlean dáileacháin ar leith, de bharr nach ndéantar an obair a mheas ach amháin trí thagairt do na Gnéithe Cáilíochta seachas don chaoi ar éirigh leis na scoláirí eile.

Roimh an gcrúinniú

Ar an gcéad dul síos, d'fhéadfadh sé cabhrú leis na múinteoirí dá n-athbhreithneoidís cuid de na samplaí anótáilte ábhartha ó CNCM sula gcinneann siad aon rud faoi obair a scoláirí féin. A luaithe is a bhíonn a Mheasúnú Rangbhunaithe curtha i gcrích ag scoláire, déanfaidh an múinteoir réamh-mheasúnú ar obair an scoláire bunaithe ar na Gnéithe Cáilíochta. Féadfar na réamh-mheasúnuithe sin

a mhodhnú i bhfianaise an phlé a tharlaíonn ag an gcruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair.

Breacfaidh an múinteoir nóta den tuairisceoir a bhronntar ar gach scoláire agus aon phointe eile a dteastódh uaidh a úsáid mar thagairt i rith an chruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair nó ina dhiaidh. Is d'úsáid phearsanta an mhúinteora an nóta sin.

Mar chuid den ullmhúchán don chruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, sainaitheoidh gach múinteoir sampla amháin d'obair scoláire le haghaidh gach tuairisceora, nuair is féidir, agus beidh siad sin ar fáil lena bplé ag an gcruinniú.

I rith an chruinnithe

Stiúrann an t-éascaitheoir an cruinniú agus coinníonn sé taifead ar na cinntí a rinneadh i dteimpléad, a úsáidtear chun tuarascáil an chruinnithe a chur i dtoll a chéile (feic Aguisín D). Moltar go gcloífeadh an cruinniú leis an sceideal ginearálta seo:

- Míníonn an t-éascaitheoir gurb é cuspóir an chruinnithe tacú le comhsheasmhacht I mbreithiúnas faoi obair na scoláirí agus tuiscint choiteann a fhorbairt faoi chaighdeán foghlama na scoláirí. Ba chóir aird a tharraingt freisin ar luach an chruinnithe chun aiseolas a thabhairt do scoláire faoin gcaoi a bhféadfadh sé a chuid oibre a fheabhsú.
- Iarrann an t-éascaitheoir ar chomhalta foirne amháin sampla oibre a chur i láthair a mheasúnaigh sé mar Níor chomhlíon na hionchais go fóill.
- I ndiaidh réamhrá gairid an mhúinteora, stiúrann an t-éascaitheoir plé ginearálta ar a mhéad a dtagann obair an scoláire leis na Gnéithe Cáilíochta ábhartha. Má dheimhníonn an cruinniú an breithiúnas, breacann an t-éascaitheoir é sin i dtaifead an chruinnithe.
- Ba chóir don éascaitheoir iarracht a dhéanamh comhaontú a bhunú i rith an phlé ar shamplaí ach ba chóir díriú ar eolas agus scileanna gairmiúla na múinteoirí a fhorbairt seachas ar chomhaontú gach múinteora a fháil ar na Gnéithe Cáilíochta ar fad i ngach sampla.
- Ba chóir díriú i gcónaí i rith na gcruinnithe athbhreithnithe nuair atá breithiúnais á ndearbhú ar chur chuige 'na rogha is oiriúnaí' a chuireann ar chumas na múinteoirí an tuairisceoir is fearra oireann 'ar an iomlán' don obair atá á mheas a roghnú.
- Cé gur chóir am réasúnta a chur ar fáil don chur agus cúiteamh, ba chóir don éascaitheoir a bhreithiúnas gairmiúil a úsáid chun a chinneadh cén uair is cuí dul ar aghaidh go dtí an chéad sampla eile.

- Más féidir, ba chóir dhá shampla ar a laghad a phlé le haghaidh gach tuairisceora agus ba chóir don éascaitheoir a chinntiú go bpléitear sampla amháin ar a laghad ó gach múinteoir i rith an chruinnithe.
- Tugtar faoin bpróiseas céanna arís chun samplaí a measúnaíodh mar Ag teacht leis na hionchais, Os cionn na n-ionchas agus Thar barr ar fad a phlé agus a roinnt sa ghrúpa. Ag deireadh an chruinnithe, tugann an t-éascaitheoir achoimre ghairid ar phríomhphointí an chuir agus cúitimh.
- Tá sé tábhachtach go dtugann gach múinteoir aird ar impleachtaí na gcinntí a dhéantar sa chruinniú don chuid eile d'obair na scoláirí a mheasúnaigh siad cheana féin, go háirithe i gcás tuairisceoirí nár tháinig a mbreithiúnas le tuairimí thromlach na múinteoirí sa chruinniú.

I ndiaidh an chruinnithe

I ndiaidh an chruinnithe, déanfaidh gach múinteoir machnamh ar an measúnú ar obair a scoláirí bunaithe ar thorthaí an chruinnithe agus, nuair is gá, déanfaidh sé na hathruithe cuí ar na measúnuithe sealadacha. I ndiaidh an chruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, cuireann an t-éascaitheoir a thuarascáil ón gcruinniú faoi bhráid phríomhoide na scoile. Díritear sa tuarascáil ar thorthaí an chuir agus cúitimh ar obair na scoláirí sa chruinniú.

Aguisín B: Cruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair: Tuarascáil an Éascaitheora

Ábhar:	Dáta/am:
Daoine i láthair	
Na príomhchinntí a rinneadh	
Pointí le tabhairt faoi deara i gcruinnithe athbhreithnithe amach anseo	
Aon cheo eile?	
<p>Éascaitheoir</p> <p>Dáta</p>	

